

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četr leta 1 K. Naročina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sem po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošlja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnine, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zabave vsaka pettivrsta 24 vin., Izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do točka opoldne. — Nezaprite reklamacije so poštine proste.

Cela severna in srednja Albanija naša.

Vojni cilji Rusije in Anglije.

O tej zadevi je ruski zunanji minister Sasonov v seji dume dne 21. februarja med drugim izjavil, da bo ruska vlada vstrajala neomajno pri sklepu, nadaljevati boj tako dolgo, dokler ne bo sovražnik premagan. To je in ostane trdni sklep ruskega naroda in njegovih zvestih zaveznikov. Znano nam je, kdo je povzročil neštevilna gorja, vsled katerih zdihuje sedaj vsa Evropa. To sedaj omenjati, bi bilo popolnoma odveč, če bi nemški državniki in Prusija ne vstrajali pri tem, da hočejo nam in našim zaveznikom naprtiti in jim podtikavajo vso odgovornost za sedanjo svetovno vojsko. Toda Rusiji in njenim zaveznikom je bila ta svetovna vojska vsiljena, da branijo svoje najsvetejše pravice. Že vnaprej smo vedeli, da bo vojska neizogibna, vsled česar smo ohranili in bomo tudi v bodoče kljub žrtvam in izgubam ohranili popolnoma mirno kri.

Trditve, češ, četversporazumovi zavezniki si žele, da bi bil nemški narod popolnoma uničen, je jalova. Kdo bi mogel računati s tem, kako uničiti narod, broječ 70 milijonov duš. Zavezniki niso imeli nikoli takih misli. Zahtevajo za-se pravico, da se v svoji deželi svobodno razvijajo in se nočejo dotakniti zakonitih pravic narodov. Zahtevajo samo v svrhu zagotovitve svojega obstanka, da se napravi konec neizprosni sebičnosti in ropateljini poželjivosti, ki so značilne poteze prusovstva. To prusovstvo se mora prisiliti enkrat za vselej, da ne bo imelo nobene moči. Ako bi pa ne prišlo do tega, bi bile vse žrtve zaveznikov brez uspeha in zama.

V seji angleške spodnje zbornice dne 23. februarja je ministrski predsednik Asquith na izvajanje delavskega poslanca Snowdena, da je prišel čas za mirovna pogajanja, in na vprašanje poslanca Trevelyana, zakaj Anglija ne naznani mirovnih pogojev, odgovoril: V jasnih, neposrednih, razumljivih in tehtnih besedah sem že svoj čas naznanil pogoje, pod katerimi je Anglija voljna, skleniti mir. Danes jih hočem ponoviti. Naši zavezniki so poučeni o njih, a tudi nemškemu kancelarju so predobro znani. Kar sem rekel dne 9. novembra 1914, to še danes ponav-

ljam: Meča, katerega nismo lahko potegnili, ne bomo prej vtaknili v nožnico, preden ne bo Belgija — in jaz hočem dostaviti: Srbija (delj časa trajajoče pritrjevanje) — dobila v polni meri vsega in več kakor vsega, kar je žrtvovala, nazaj, predno Francija ne bo močno zavarovana proti napadu, dokler pravice malih evropskih narodov ne bodo postavljene na obširno podlago in dokler vojaško gospodstvo Prusije ne bo popolnoma in končnoveljavno uničeno. In kaj še tukaj zdaj manjka glede jasnosti in razločnosti? Vprašam Trevelyana in nemškega kancelarja, kako bi naj jaz to še bolj jasno povedal, da bi vse naše sovražnike prepričal, da je mir samo na tej podlagi mogoč, in prej ne morejo naši hrabri zavezniki niti črke od tega opustiti, da ne bi vojske nadaljevali.

Pojdimo na delo!

— b. — Vigred prihaja z naglimi koraki — čas nujnega velevažnega dela na polju. Druga leta smo spomladna dela kolikor toliko še dokaj lahko izvršili, ker smo imeli še precej ali vsaj toliko domačih delavskih moči, da smo lahko pravočasno opravili špomladno setev, vinogradno kop in vsa druga velika dela in opravila. Se tedaj je šla večasih trda za delavske moči, ker so zadnja leta pred vojsko po nekaterih okrajih ljudje kar drli v mesta in tovarne. Lansko leto je bilo že huje. A šlo še je, ker so še vsaj večinoma bili starejši gospodarji doma, in če je dober, vnet in delaven gospodar pri hiši, nadomešča on s svojo pridnostjo več tujih delavcev. Letošnje spomladni pa se je res dosti bati. Ker ni bilo snega, še nismo mogli gnojja navoziti na njive in v vinograde. Skoraj vse pride spomladni na vrsto. Poleg tega bo letos delavskih moči silno primanjkovalo. Od mnogih hiš so šli vsi moški k vojakom. V moji bližini je kmetija, ki obsega čez 60 oralov zemlje; toda kdo bo na njej delal, ko so z gospodarjem šli v vojake vsi moški, 3 hlapci in 4 viničarji. V domači hiši je ostal kot najstarejši — 14letni sin s tremi sestricami. Viničarije so prazne in tudi dninarjev ni dobiti. Dvoje bo letos kmeta najhuje tlačilo: težko delo na polju in vinogradna kop.

Mnogotera žena jačikuje in sklepa: „Vse bom pustila pri miru. Obdelala bom le toliko, da bom imela jaz in moji otroci za silo živeža, drugo pa naj ostane.“ Vendar kakor je tudi tako tarnanje umevno, tako vendar ne sme biti kmečko pravilo za sedanjo težko in resno dobo.

Ravno letos bo treba napeti do skrajnosti vse sile, da bo kolikor mogoče vsak rob naše zemlje obdelan in obsejan. Dvojno sredstvo imamo za to — pridnost svojih rok in medsebojno bratovsko pomoč.

Veliko, da, eno najvažnejših nalog vršimo mi kmetje v sedanjem času: Mi skrbimo za kruh in drug živež naših hrabrih armaditer vsemu prebivalstvu. Zavečajmo se vselej in povsod te svoje velevažne naloge! Jaz za svojo osebo vem, kaj mi je storiti. Ker sem član žetvene komisije, bom po vsej okolici vestno pazil na to, da bodo vsa polja v naši občini obdelana. Hvala Bogu, naše ozimne setve so dobro prezimile. Tudi pozna setev prav lepo kaže. Božji blagoslov očividno čuje nad našim delom in trudom! Upati je, da se bo spomladno delo lahko letos zgodaj pričelo. In za to delo moramo na deželi vporabiti vse moči in vse ljudi, v katerih je še kaj moči. Popuščati, odlašati ali zanemarjati ne smemo nikjer. Pripravimo si že sedaj vse potrebno orodje in potem pa le vstrajno na vojsko na domačem polju in v vinogradu. Motika in pljug bodita naše najvažnejše orožje v tej vojski. In v našo lepo, rodovitno, domačo zemljo vsejmo seme, katero bo dalo kruh milijonom in milijonom Avstrijcev na bojišču in doma. Ne bodimo malodušni, ampak pomislimo, da je naša domača kmečka fronta na polju sedaj ravno tako važna, če ne celo važnejša, kot druge fronte. Skromno nam je sicer odmerjena vsakdanja hrana, a potrpeti moramo iz ljubezni do bližnjega, posebno pa iz ljubezni do naših dragih, ki se borijo za nas in našo ljubo domovino na krvavih bojiščih. Naša slovenska zemlja, katero tako vroče ljubimo in za katero se vojskujemo, ne sme ostati neobdelana, naj stane, kar hoče!

Priskočimo svojim bližnjim in sosedom na pomoč posebno tam, kjer ni nobenih delavskih moči pri

LISTEK.

Šola, koča in gospodična.

Stari izkušeni ljudje so napovedovali sedanje slabe čase tudi s temi-le besedami: „Kadar bo stala v vsaki vasi šola, ob vsakem drevesu koča ter bode prišla iz vsake koče gospodična, takrat bodo zavladali tako slabi časi, da bodo moški rekali: „Lani ne bi rad bil vojak, letos ne kmet, drugo leto pa ne gospod.““

Ker nas izkušnja uči, da preroške besede modrih ljudi niso vselej lahko umljive, prazne in brezpomembne pa tudi niso, zategadelj ne bo brez koristi, če se cenjeni bralci in bralke „Slovenskega Gospodarja“ z menoj vred nekoliko pomudijo pri navedenih težko umljivih stavkih ter mi pomagajo razvoljati njih skrivnostni pomen.

Očividno imamo tu opraviti s tremi osumljeni, ki so zatoženi od javnega mnenja, da so pomagali priklicati v deželo hude čase, v katerih se ne čuti srečnega ne vojaka, ne kmeta in ne gospoda: torej naslednje njih.

Prva izmed teh treh grešnic je osumljena šola, da bi naj bila pomagala priklicati v deželo slabe čase. Mogoče, ali pa tudi ne. Jaz za-se verujem nepo-

zabnemu vladiki Slomšku, ki je dobro šolo na vso moč priporočal in podpiral, o slabi šoli pa rekel, da je boljše, če je ni; verujem našim duševnim velikonom: Gregorčiču, Aškercu, Stritarju itd., ki so s svojimi nesmrtnimi umotvori že blizu pol stoletja učili in vzgajali slovenski narod; verujem našim vzgojiteljem, ki žrtvujejo skoraj vse svoje življenje v razvitek in izboljšanje slovenskega šolstva; verujem pa tudi v bister razum in zdravo razsodnost preprostega slovenskega ljudstva, ki je ravno s pomočjo šole, cerkve, pesnikov in drugih dobronikov-umetnikov dospelo na tako visoko stopinjo splošne izobrazbe, da se sme dandanes slobodno imenovati najomikanejši narod na jugu Avstrije, katere ne more premagati ne vran, ne Italijan.

Da je šola tupatam tudi kaj zakrivila, je brez dvoma resnično; kajti njej se čestokrat godi kakor studentu, v katerem je v navadnih razmerah čista voda. Če se pa zajemalci vode okoli njega prepirajo in pretepajo ali z rahami suvajo in lučajo kamenje vanj, tedaj se njegova čista vsebina kmalu skali, da postane neužitna. V sedanji strašni vojski se zopet kaže, da zmagujejo tisti, ki imajo bolj izšolane in izobražene vojake, čeravno je morebiti sovražnik v veliki premoči. Deset neizšolanih ruskih vojakov beži pred enim avstrijskim. In kako velikega pomena je ravno dobra šola za poljedelce, živinorejce, sadjarje, vinogradnike itd., to čuti dandaneš vsak napre-

den kmet na svoji lastni koži. Brez šole bi ne šlo dobro naprej, raje nazaj.

Druga osumljenka, koča, bi naj tudi bila kriva slabih časov. Moj Bog, kako sitni in nezačudljivi so ljudski preroki! Menda se bodo lotili še votlega bukovega štoru, dolžeč ga, da je tudi on pomagal pokvariti dobre čase s tem, da je dajal potuho zajcu, ki je spal ob njegovih piravih koreninah. — Torej koča, tista bela, prijazna in samotna koča na griču ali pa ona lična „koča pri koči“ v dolini ob cesti, po kateri stopa nešteto nog, noseč na delo nešteto rok, ta koča je vendar prava dobronitnica neštetim ljudem, ki se ondi rodijo, živijo in umirajo, ker jim služi z lastnim dvoriščem in ognjiščem kot varno zavetje pred sovražniki sem od tujih pragov. In ta velekorisna koča bi naj bila sokriva slabih časov! Teško je verjetno. Imel pa je o njej nikalno, t. j. slabo mnenje stari Karamicelj, ki je na sejmu v Slov. Bistrici prodal edino kravico, domov grede pa v družbi dobrih prijateljev vse denarce zapil ter bil zaradi tega od svoje žene in treh hčera neusmiljeno prekregan, zasramovan in od pet do glave od vseh dobrih lastnosti prebran. Modroval je Karamicelj ob času teh hudih težav tako-le: „Jareninski zvonik ima štiri močne stene in štiri krepke mladiče, moja koča pa tri slabe. Ko bi človek še enkrat bil rojen na svet, v koč ali na malo posestvo ne bi hotel nikoli več. Ob koč sem tako na kratko privezan kot pes na verigi. Ne

Manufakturno trgovino J. FAULAND v Ptujju senajbolj priporoča.

Povabilo

k XVIII rednemu občnemu zboru
Vzajemne zavarovalnice zoper ogerj
na Ljubnem

na dan 12. marca 1916 ob 12 uri 'opoldan v
društveni pisarni.

DNEVNI RED:

1. Pregled in odobrenje računa za l. 1915.
2. Volitev računskih preglednikov.
3. Raznoterosti.

Ako bi se ob določenem času ne sešlo zadostno
število družtvenikov, vrši se isti eno uro pozneje
ravnotam in z istim dnevnim redom, ter je sklepčen
pri vsakem številu došlih družtvenikov.

128 K polnoštevilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Vabilo

na
redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Jarenini

ki se bo vršil dne 12. marca 1916 ob 1/2 3. uri
popoldne v gostilni g. Cvilak-a.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev rač. zaključka za l. 1915.
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se vrši
1 uro pozneje na istem mestu in po istem dnevnem
redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne
glede na število članov.

[Opravljalna številka: E] 2723/15-9.

Dražbeni oklic.

Dne 29. marca 1916 predp. ob 10. uri bo pri
tem sodišču, v i. b. št. 27 na podstavi s sklepom
z dne 21. februarja 1916 E 2723/15-8 odobrenih
pogojev dražba sledečih nepremičnin: zemljiška
knjiga Vurmat, vl. št. 5, označba nepremičnin
kmetsko posestvo v Vurmatu, z zidano hišo št. 17,
z gospodarskem poslopjem in s stiskalnico, z vrta,
njivami, travniki, pašniki, gozdi in s pritklinami v
v obsegu skupaj 139601 m², cenilna vrednost
5996 K 46 v (s pritklinami vred), najmanjši po-
nudek 3997 K 64 v vadij 599 K 64 v.

Prevzitalne pravice Margarete Resch iz kupne
pogodbe z dne 24. marca 1900 in najemniške
pravice Jakoba Ofič iz najemniške pogodbe z dne
17. marca 1900 se morajo prevzeti brez zaračuna
na največji ponudek.

Pod najmanjšim ponudkom se ne prodaje.

C. kr. okrajno sodišče v Mariboru, odd. IV.
dne 21. februarja 1916.

Zahvala.

Za vse izraze sočutja, ki so mi došli
povedom smrti mojega soproga

Franc-eta Bračko,

ki ga je Vsegamogočni dne 22. februarja t. l.
sprevidenega s tolažili sv. vere v 70. letu svoje
starosti poklical po plačilo v nebesa, se tem
potom iskreno zahvaljujem, kakor tudi vsem
drugim, ki so ga spremljali na zadnji poti,
posebno ož. braslovški duhovščini.

Priporočam ga vsem njegovim znancem
in prijateljem v molitev in blag spomin.

131 Cecilija Bračko roj. Brenk.

Ako naročite

in to nemudoma storne,

1 srečko avstrijskega Rudečega križa

1 srečko ogrskega Rudečega križa

1 srečko budimpoštanske bazilike

1 dobitni list 3% zemlj. srečk iz l. 1880

1 dobitni list 4% ogrske hip. srečk iz l. 1884

Mesečni obrok
za vseh pet
srečk ozir.
dobitnih listov
samo 5 kron

12 zrebanj vsako leto, glavni dobitki 630.000 K

dobite igralno pravico do dobitkov ene turške
srečke v znesku do

4000 frankov popolnoma zastonj.

Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno 484

— Srečkovno zastopstvo 15. Ljubljana. —

Pozor kmetovalci!

Ne zamudite takojšnji nakup zanesljivih in
kaljivih semen, na primer: domača detelja, nemška
detelja (lucerna), pesa rumena in rudeča, trava,
sploh vsa semena, kakor tudi vrtna in cvetlična
od znane tvrdke Mauthner, ki se dobijo pri domači
tvrdki

Ivan Ravnikar, Celje.

„ADOL“

alpski zeliščni liniment.

Najboljše, bolečino utehujoče sredstvo za vsi
banje.

Mestna lekarna „pri c. k. orloj“

Friderik Prull,

lekarnar v Mariboru, Glavni trg. zraven kotovrta

100 l domače pijače

Utehujoče, slastno in lepo gasečo se
lahko vsakdo sam napravi s majhnim
mi strožki. V zalogi so: ananas, ja-
bolnik, grenadinec, malinovec, muš-
kati hrušovec, poprovci metovec, pe-
marančevce, prvenčevce, vianjevec, Neuspeh izključen. Na
domača pijača se lahko pije počasi hladna, postavi tudi vro-
ča namesto ruma in šganja. Sestavine s natančnim naved-
nilom stanejo K 4.50 franko po povprečju. Na pet takih por-
cij dam eno zastonj. Za ekonomije, tvornice, večja gospe-
darstva, delavnice št., neprecenljive vrednosti, ker to de-
lavca sveži in ne optani in njegova delavnostnost niti ne
trpi.

Jan. Grolich, Engel-Drogerie Brno 637, Moravsko

„Novi Pridigar“ I. letnik, krasno vezan, se
dobi v prodajalni Tiskarne
sv. Cirila v Mariboru. Stane s poštino vred 8 k.
P. s. Naročniki, ki so še vso ali deloma dolžni na-
ročnino, so prošeni, da pošljejo zaostale svote
semkaj po razposlanih položnicah, sicer pa tudi
po poštinih nakaznicah.

Naznanjam, da sem odprl odvetniško pisarno

v Celji na ringu št. 9.

Ivan Erhartič,
sodni svetnik v p.

DENARJA MI,

draginja je vedno večja, zaslužek pa
majhen. Ako hočete z malim trudom,
doma v svojem kraju gotovo 10 K na
dan zaslužiti, mi pošljite v pismu svoj
natančni naslov in znamko za odgovor.
Zaslužek je pripraven za moške in ženske.

Jos. BATIC, Ilirska Bistrica 26
Kranjske.

Iskreno se je obneslo in vsakdo v vsaki
splošni na vsakoga bi najraje
bi oblažujoče mazanje

na pihajoče, raztrgane, rane, izloščene, rane, vrtne in
konec v celoti

Dr. Richter-ja

Sidro-Liniment.

opusti
omamno

Kolikor se na Sidro-Pain-Expeller.

Steklenica kron. — 0, 1, 4, 9.—

Iskreno se v lekarnah ali direktino
v št. Richter-ja lekarni „Pri sinem kovu“
Praga, I., Křištofa cesta 5.
Dnevno razpošiljanje.

Julij Meini je daroval dne 13. februarja t. l.
22.000 kilogramov marmelade v znesku K 30.800.— in to
samo za naše vojake-ranjence; s tem vred je dala ta svetovno-
znana tvrdka Meini K 240.000.— to je v besedah **dve-
stoštiridesettisoč** kron; za naše vojake.

MEINL-ove

svetovno znane res najboljše žgane kave še po stari ceni
dobite le v domači trgovini

Alojzija Vršič-a v Ljutomeru.

Pri Vršiču ne bo kava dražja in je tudi nikoli ne bo
zmanjkalo.

Po pošti po 5 kilogramov razpošiljam va' dan.

Imam tudi dovolj **Franckove kave** na razpolago,
kakor tudi vsega družega najboljšega blaga.

127